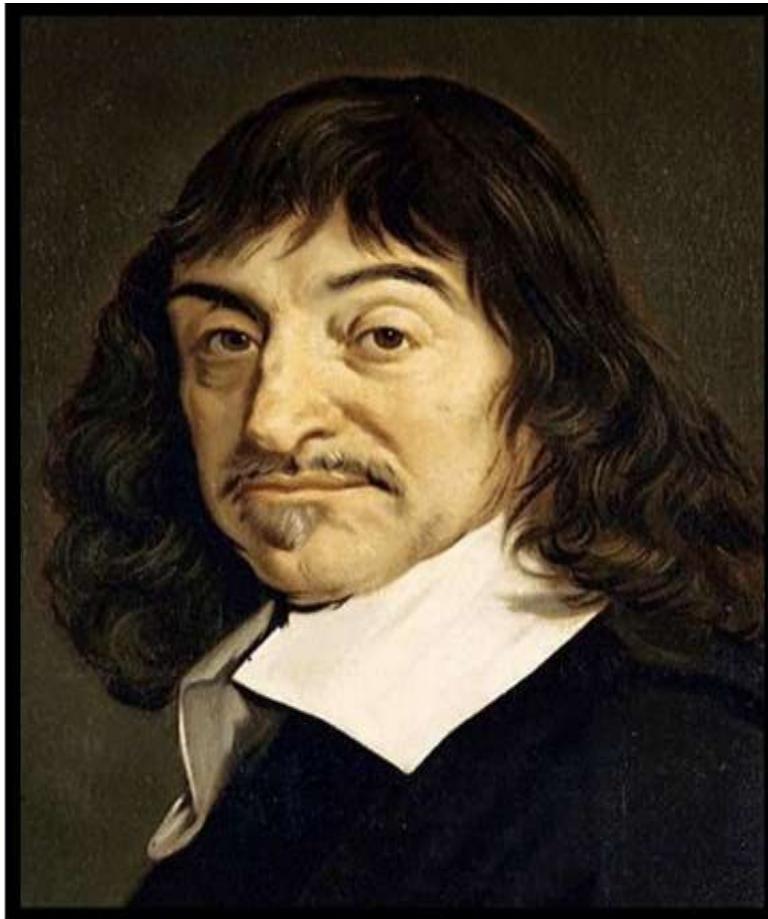

Hipertansiyonun müälicesine deveğusu yanaşması

Dr. Sadi GÜLEÇ
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Kardiyoloji Anabilim Dalı

Rene Descartes

1596-1650

Devequşu

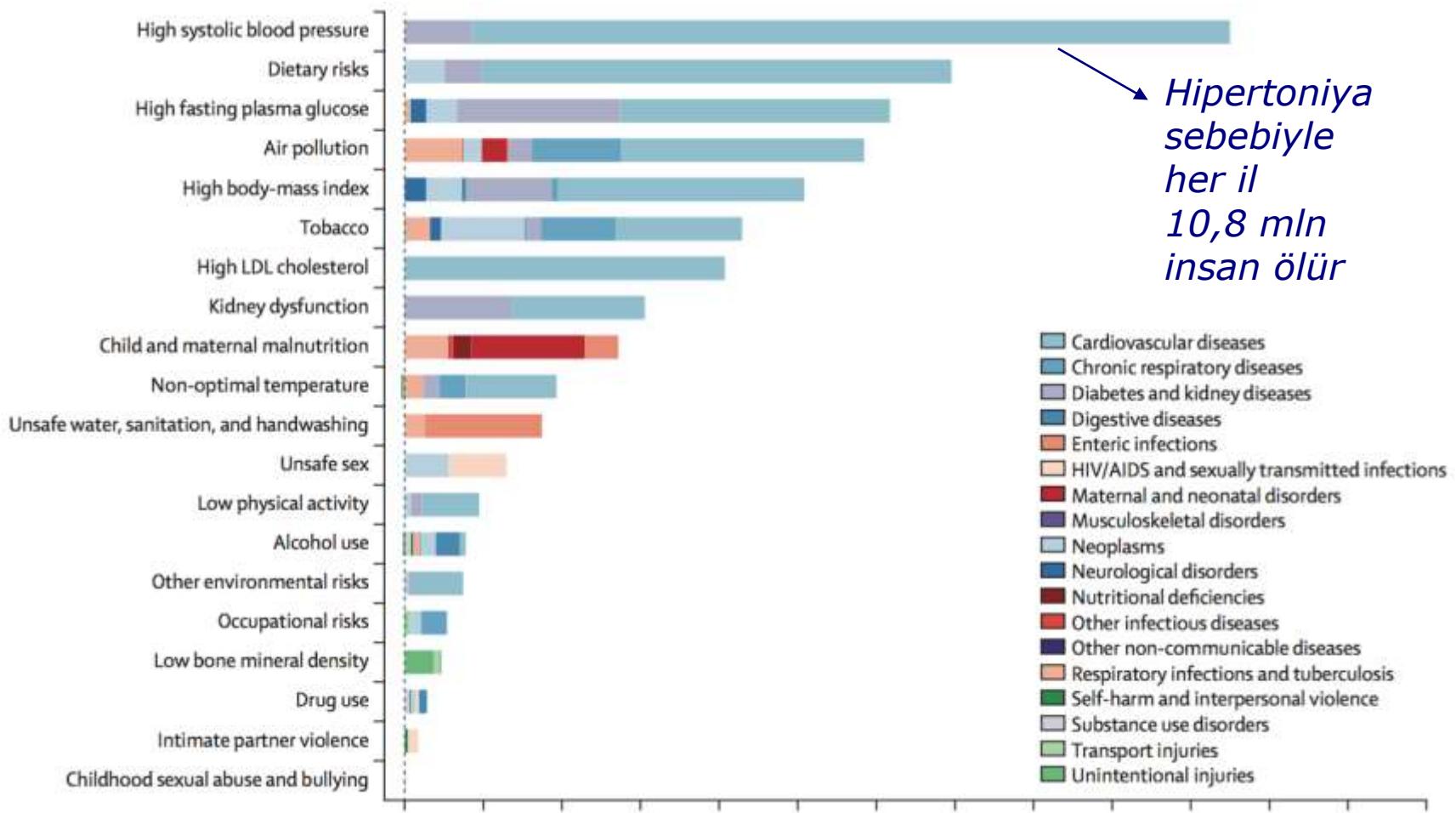

20-ci asırın ikinci yarısı

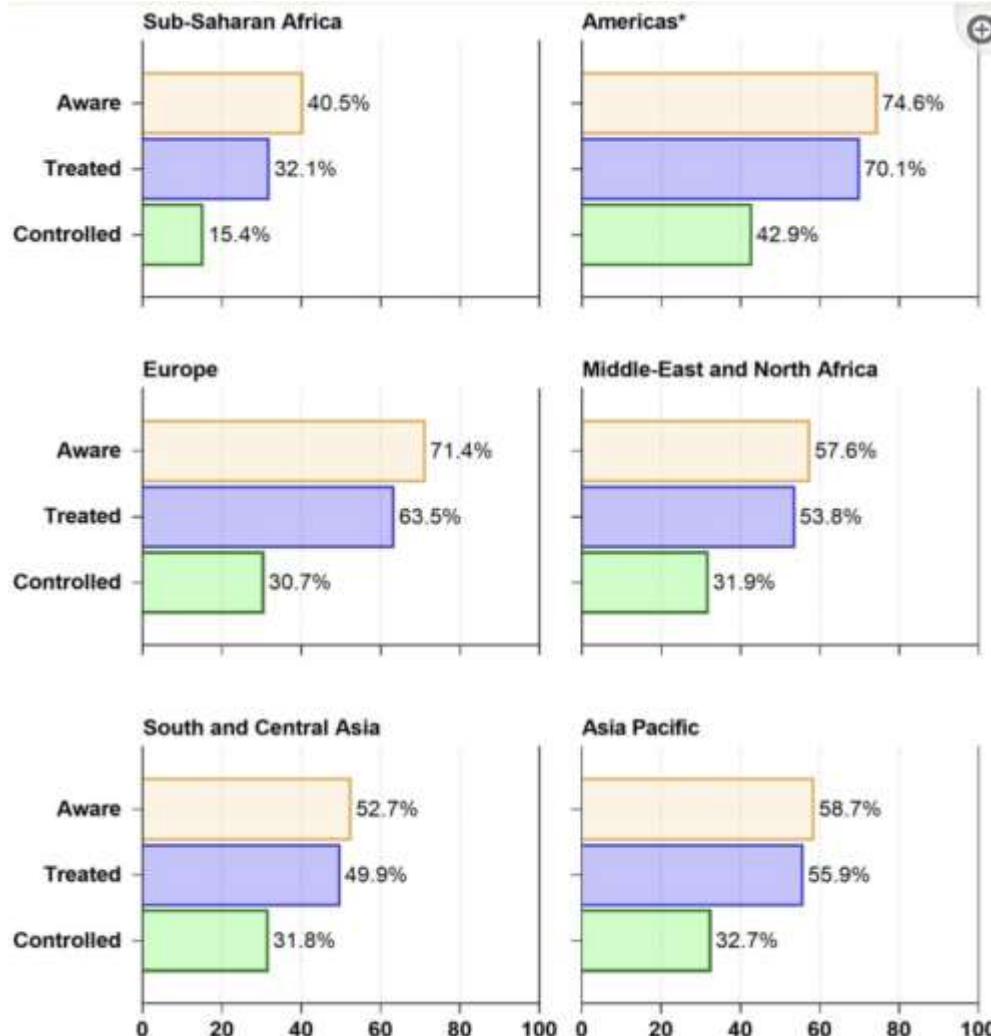
Devequşu asrı: Görmürəm, demeli yoxsan!

Dünyada karşısısı alına bilen ölümlerin siyahısı.

Dünyada qan təzyiqi hedeflerine çatma faizleri

Biz dəvəquşu kimi bu
kritik vəziyyətə məhəl
qoymuruq.

ehemmiyet verməmək
vəziyyəti var

Kardioloqlar hipertoniya müalicəsini ne qədər
əhəmiyyətləndirir?

Misal:

Kardioloji poliklinikada bir gün...

Kardioloq

Xoş gelmişiniz,
 şikayetyliniz
 nedir?

Hasta

Qan tazyiqim
 Yüksektir, hekim bey

Kardioloq

Beləliklə,
Sinəniz ağrıyır?

Hasta

Yox, amma keçən
gün təzyiqim 18
olanda dəhşətli baş
ağrım oldu.

Kardioloq

Sinə heç
vaxt ağrımıır?

Heç ağrımır
Dünən təzyiqim
yenidən qalxdı və
gecə təcili yardımına
getdim.

Hasta

Kardioloq

Gəzərkən
döş qəfəsində
hər hansı bir tıxanma
və ya ağrı yoxdur?

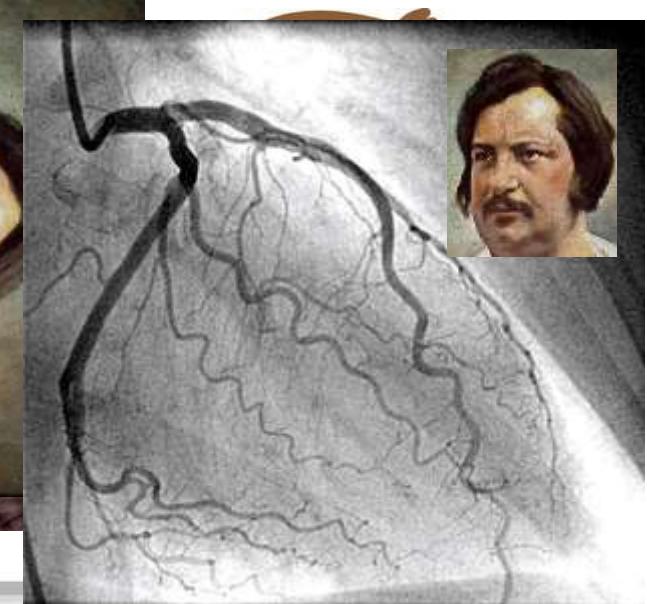
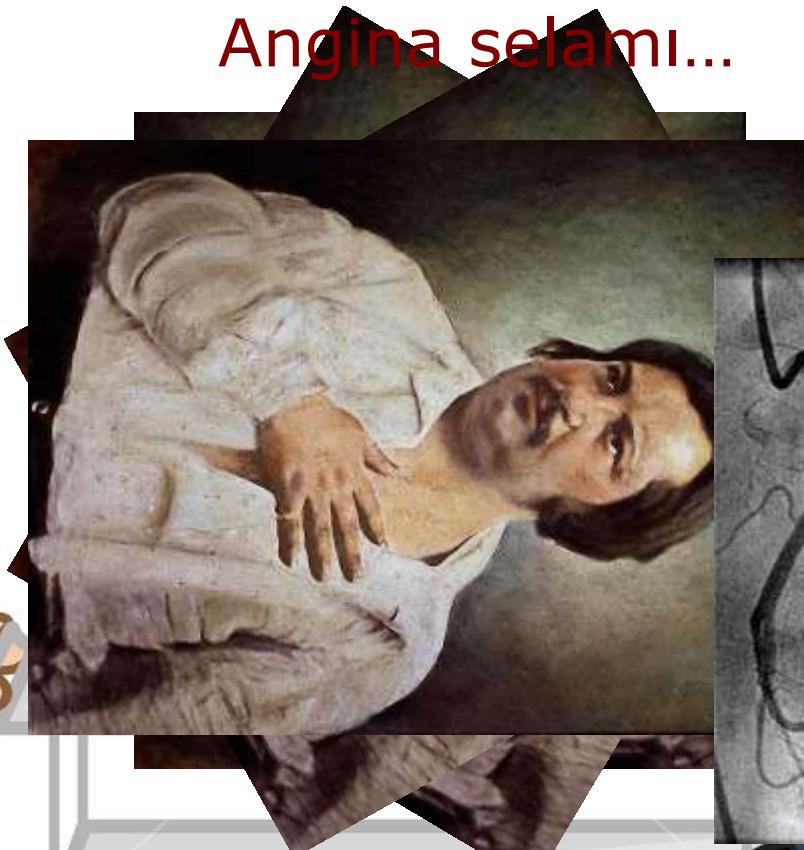
Hasta

Həmkarımız angioqrafiya üçün
bəhanə tapmağa çalışarkən, xəstə
çox yaxşı müqavimət göstərir ☺

Xəstə son anda
səhv edir.

Allaha şükür,
belə bir şey olmur,

Angina selami...

Mən həmkarımı başa düşürəm:

HT müalicəsi hər kəsin edə biləcəyi adı bir işdir və heç bir xüsusi bacarıq tələb etmir.

Ancaq həyati qurtarır.

Qan təzyiqinə nəzarət etmək bu qədər çətin işdirmi?

Hipertoniya ilə mübarizənin praktik yolу

Iki derman başlayın, kifayət etmirsə, üçlüyə keçin

1. Müaliceye iki
dermanla başla   A + C veya A + D

A: ACEİ veya ARB

C: Kalsiyum Kanal Blokatoru

D: Diuretik

2. Üç derman   A + C + D

Bunu etsək, hipertoniyanı böyük ölçüdə idarə edə bilərik..

Dediklərini sübut edə bilərsən?

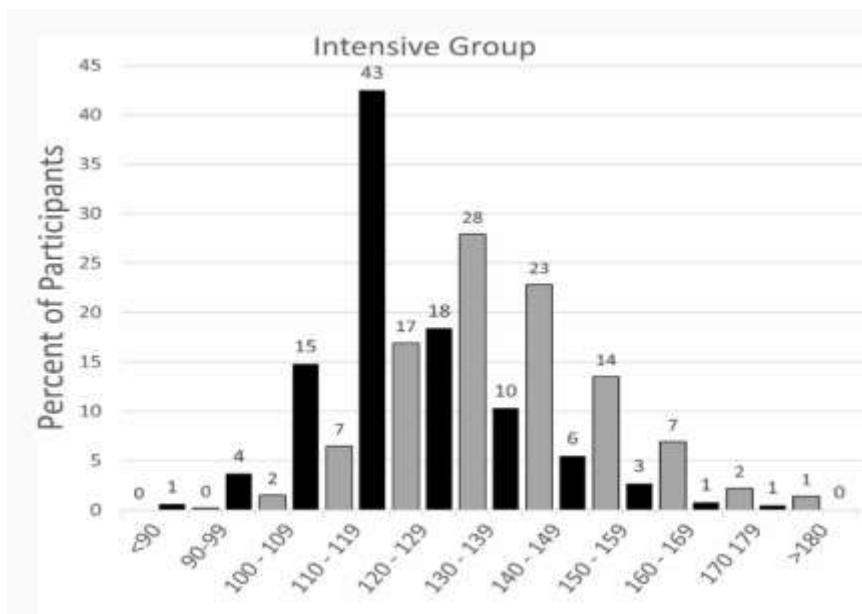
SPRINT Çalışması:

SPRINT trial. NEJM, 2015

Tətbiq olunan müalicə protokolü

- İki derman başla
- Üçüncüyü ilave et (A+C+D)
- Dördüncüyü ilave et (B veya diğer)

Bu protokol ile
<140 çatma faizi %91

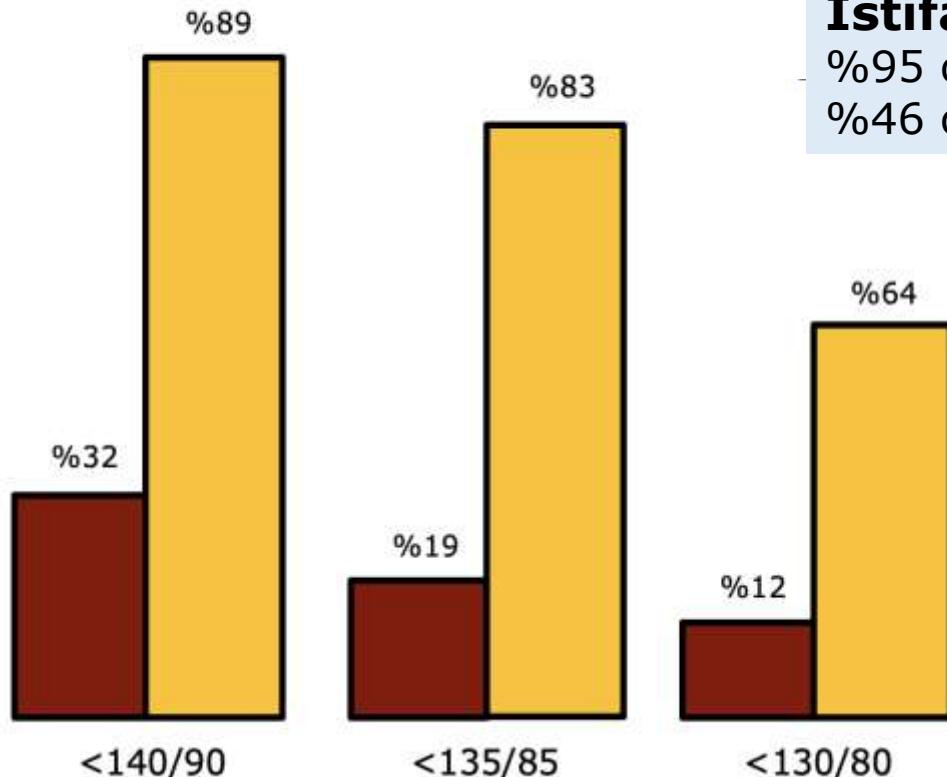
Bir de Berber çalışması var.

- Hipertoniya mövzusunda təlimlər verildi. (52 berber dükanı sahibi)
- Saç kesimi sırasında Hipertoniya sohbəti - Sonra tansiyon ölçümü
- Yüksek çıkanlar iki gruba ayrılıyork:
  1. Grup: Broşür verilip «bir hekime get» önerisi yapılıyor
  2. Grup: Dükkanda eczaçı nezaretinde derman başlanıyor

Berber dükanında qan təzyiqi hedeflerine çatma faizleri

■ «Hekime get»
denilen hastalar

İstifadə edilən dərmanlar:

%95 oranında A+C

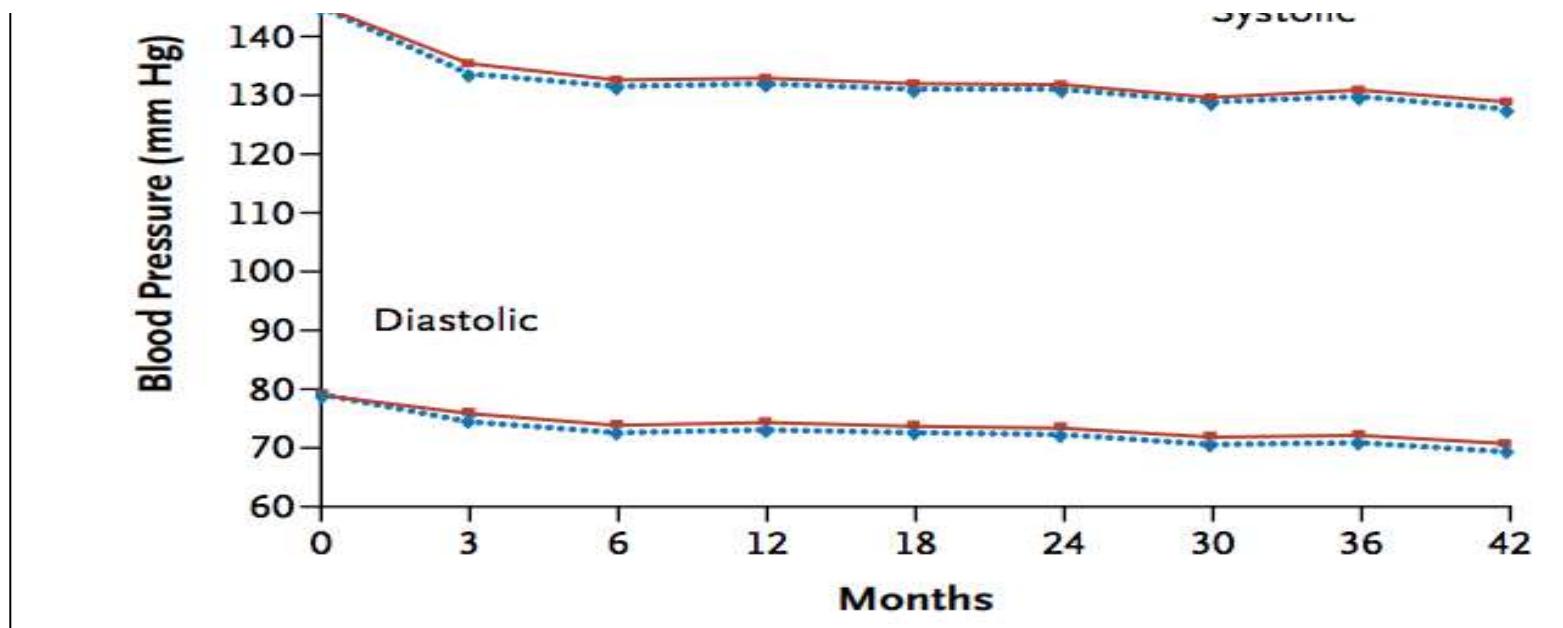
%46 oranında A+C+D kullanılmış

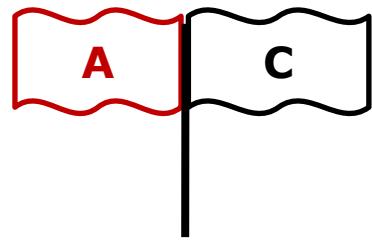
Uzun sözün kısası:

Əgər kifayət qədər diqqət
göstərsək ve doğru
dermanlar istifade edilirse

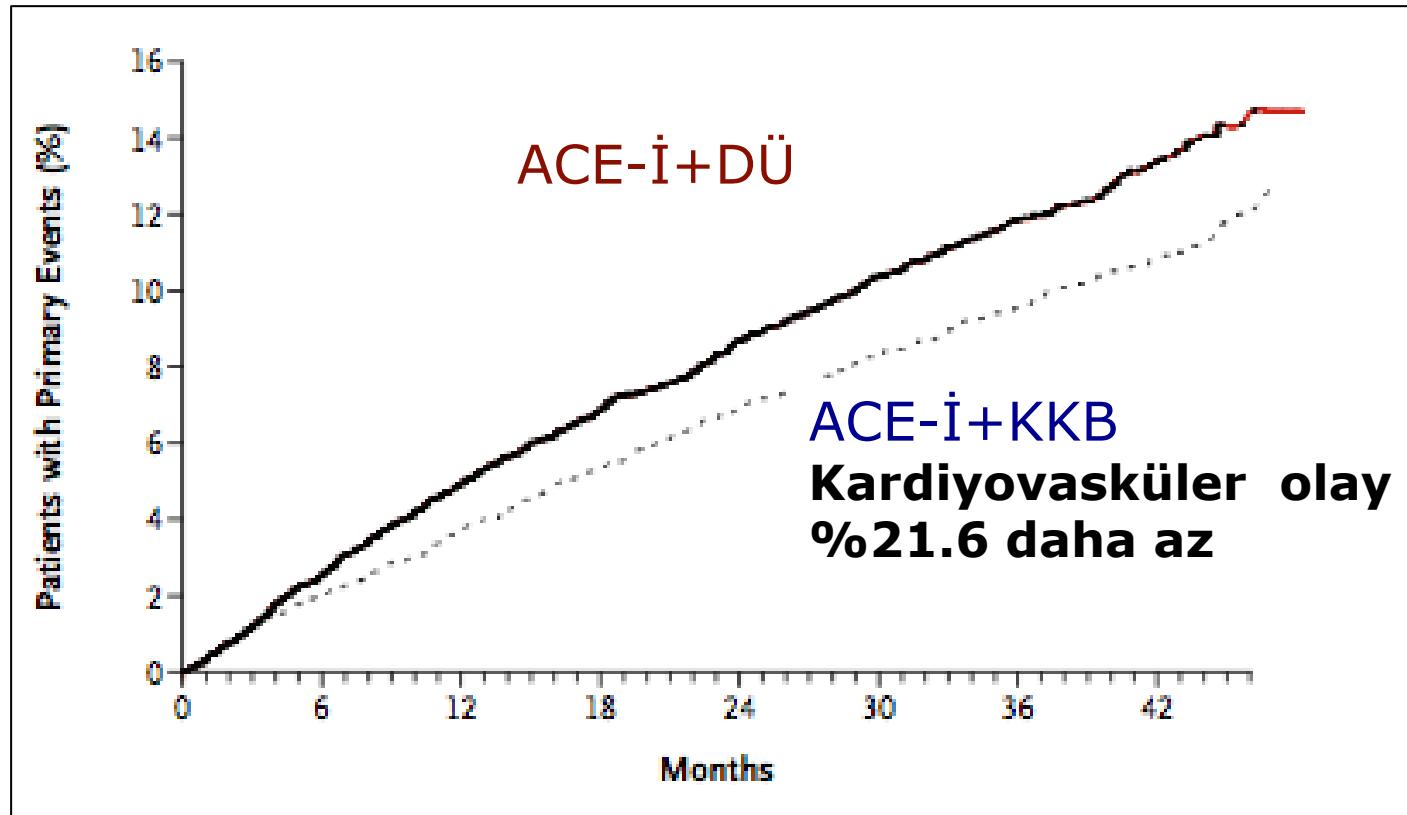
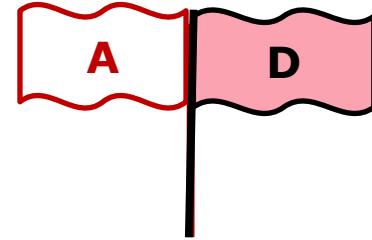
Hipertoniya hatta berber
dükkənində da müalicə edile
bilecek bir xəstəliyidir

(A+C veya A+D): Hansı ile başlamaq daha yaxşıdır?

ACCOMPLISH: İnfarkt + İnsult + KV ölüm

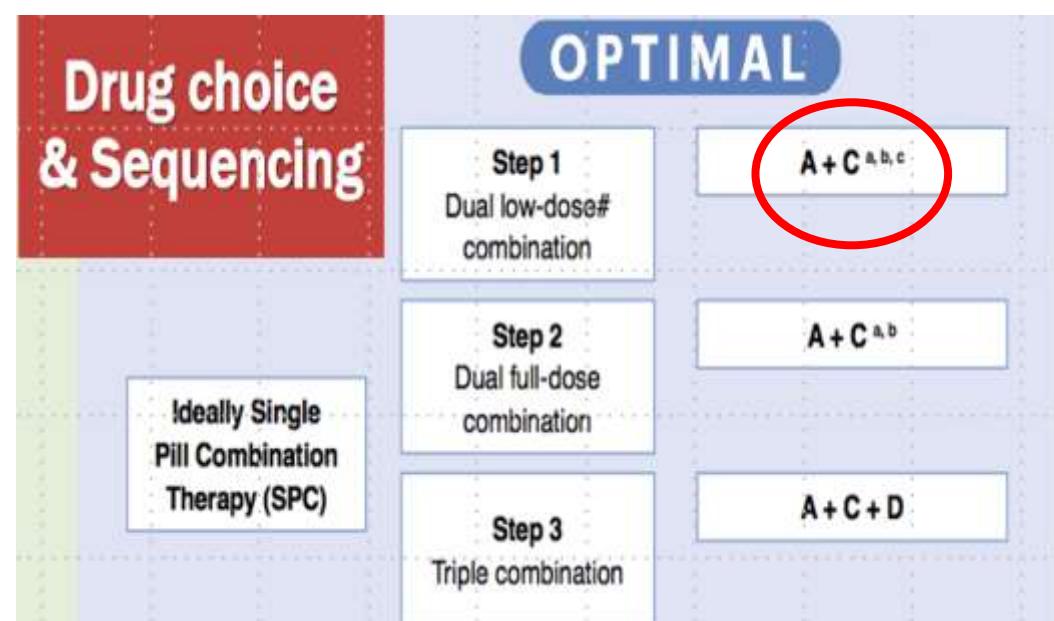

A+C istifadesinde ehemmiyetli artım...

Kanada ve ISH rehberleri Avrupa ile razı değil

- In high-risk patients in whom combination therapy is being considered, an ACE inhibitor plus a long-acting dihydropyridine CCB is preferable to an ACE inhibitor plus a thiazide or thiazide-like diuretic.

Başqa bir sual:

İki dermanla (A+C) başlayaqlı amma..

İki tablette iki
dermanla mı?

+

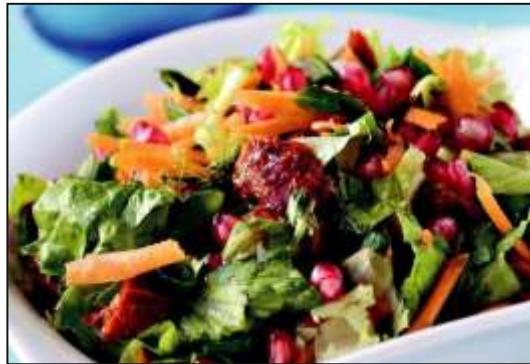
Bir tablette iki
dermanla mı?

Ne farkı var?!

Gündelik heyattan bir kombinasiyo sualı!..

Öğlen (günorta)

axşam

+

Hansı daha yaxşı nəticə verir?

Öğlen (günorta)

Her ikisinde eyni miqdarda salat ve zeytun yağı var..

White WS et al. ***Am J Clin Nutr*** 2017;106:1041-1051

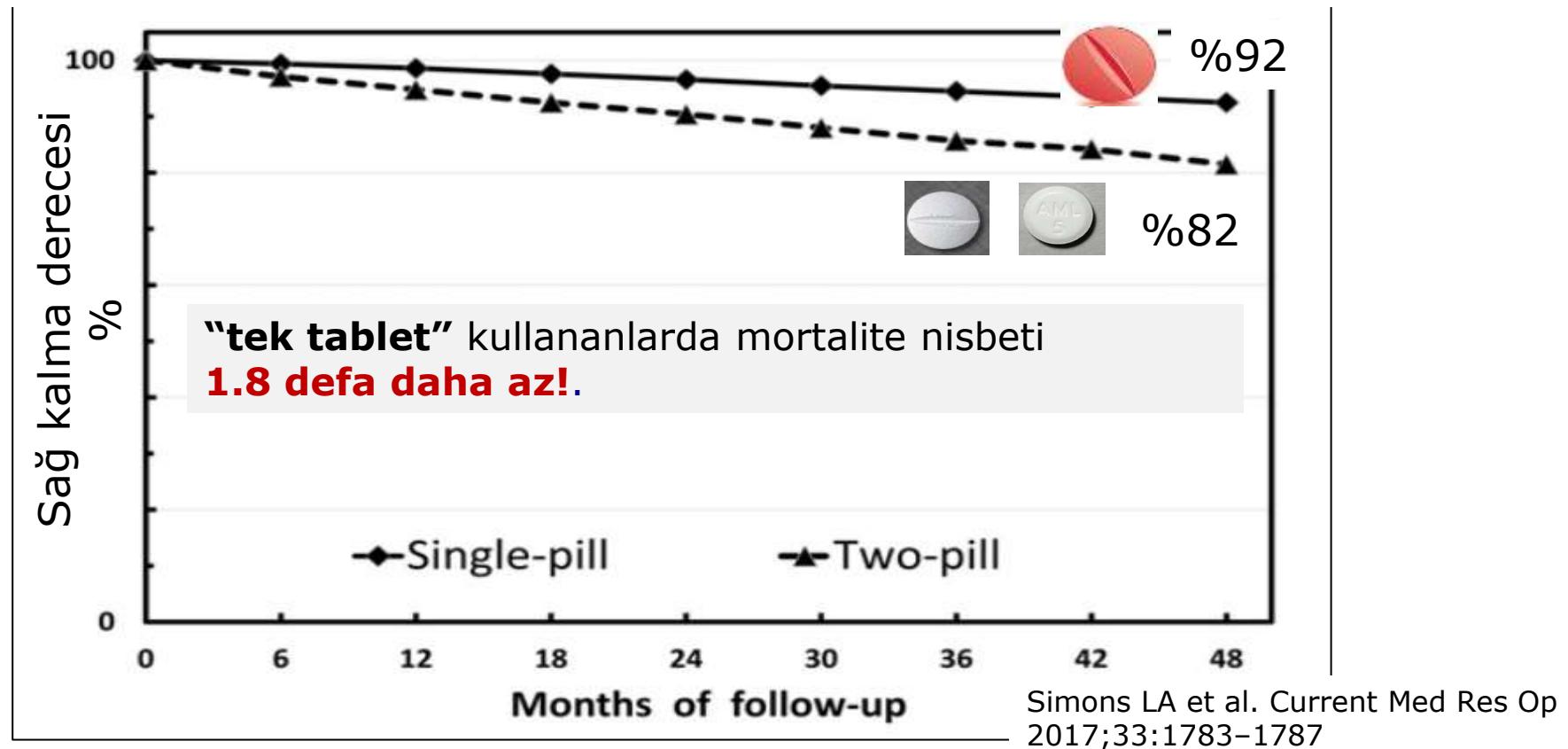
Salataya zeytun yağı ilave edilmesi A, D, E ve K vitaminleriyle karotenoidlerin bağırsaktan sorulumu anlamlı derecede artırıyor

salat ve zeytun yağını
birlikde yemek ayrı
yemekten daha
yaxşı nəticə verir

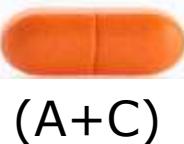
Dərmanlar?

Dərmanlar salat deyil!..

Almanlar üçlüyü sinaqdan keçirdilər ***START çalışması***

n=1823 hasta (çox tablet)

n=1823 hasta (tek tablet)

Tek tablette 3 ilaç

Propensity Score Matching ile
iki gruba başlangıç
özellikleri farksız olan eşit sayıda
hasta alınmış

START-Netice: ein Medikament ist besser

Tek tablette 3 derman (A+C+D) kullanan hastalarda:

Koroner arter hastalığı	%68		p<0.001
Ürek Çatışmazlığı	%57		p<0.001
İnme	%47		p=0.007
Umumi Ölüm	%49		p<0.001

Şok!: Sanki yeni bir kalp ilaçları bulunmuş gibi

Tek tablette üç derman teklifi ağlabatan görünür.

İndiyə qədər danışdıqlarımızın xülasəsi

Qan təzyiqinin aşağı salınması ölüm hallarını azaldır.

Avrupa kardiyoloji rehberi hipertoniya müalicesine monotrapi yerine ikili kombinasiyo ile (A+C veya A+D) başlamayı tavsiye ederler

Kanada ve ISH rehberleri A+C'ye 'ye üstünlük verilmeli olduğunu söyləyir

İkili kombinasiyo kifayet etmezse üçlü kombinasyo (A+C+D) tavsiye edilir

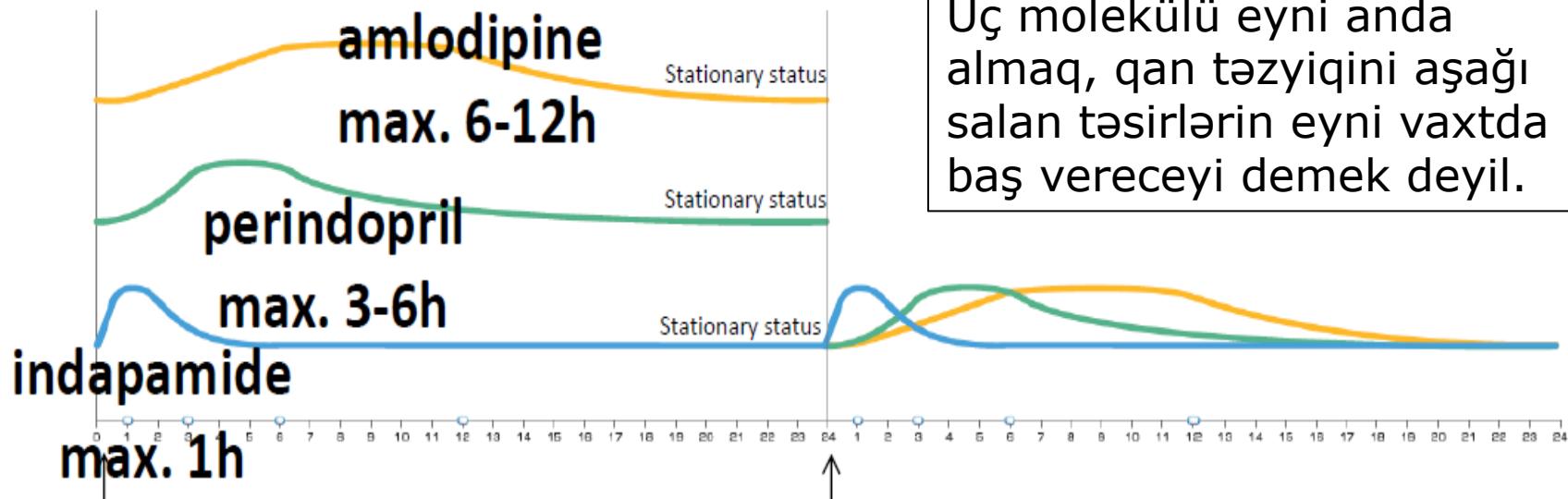
Bu müalicə protokolu ilə xəstələrin əksəriyyətində qan təzyiqinə nəzarət etmək mümkündür.

Üç dərmanı bir tabletə salma (üçlü kombinasiyo) məsələsində şübhələr ola bilər.

Qan təzyiqi birdən-birə düşməzmi?

Misal: Perindopril + Amlodipin + İndapamid (Tripliksam)

Farmakokinetik xüsusiyyətləri farklı

xəstələrə birbaşa üçlü kombinasiyo başlamırıq; ikili kombinasiyo kifayet etmezse üçə keçiririk.

Müaliceye birbaşa üçlü kombinasiyo ile başlasaq
nice olar?

TRIUMPH

(Bu hastaya üçlü?)

KB: 154/90

Yaş:56

Hemiseki kimi davranışın

Birbaşa
Üçlü kombinasiyo başla
(A+C+D ½ doz)

6 ay sonra

(A+C+D) üçlü kombinasiyo başlanan xastalarda qan basıncı
kontrolü ehemmiyetli derecede daha yaxşı.

Heç bir əhəmiyyətli yan təsir müşahidə edilməmişdir

Şəxsi təcrübələr də vacibdir

Bu dərman tansiyonu çox aşağı salır. Bir xəstədə 19-dan 12-yə endirmişdi.

Eğer 15-16 tansiyonu olan bir xəstəyə bu dərmanı verirsək, 8-9-a endirib, hipotansiyon yaratmazmı?

Wilder Prensibi*:

Müalicəyə cavabı təyin edən, müalicədən əvvəlqi dəyəridir.

* *Wilder's principle: Direction of response of body function to any agent depends to a large degree on the initial value of that function. Joseph Wilder, 1931*

Per/Aml/Ind sonrası kan basıncı değişimi
Am J Cardiovasc Drugs 14:137–145 (2014)

Üçlü kombinasiyo ile ilgili ağlıma gələn bir sual:

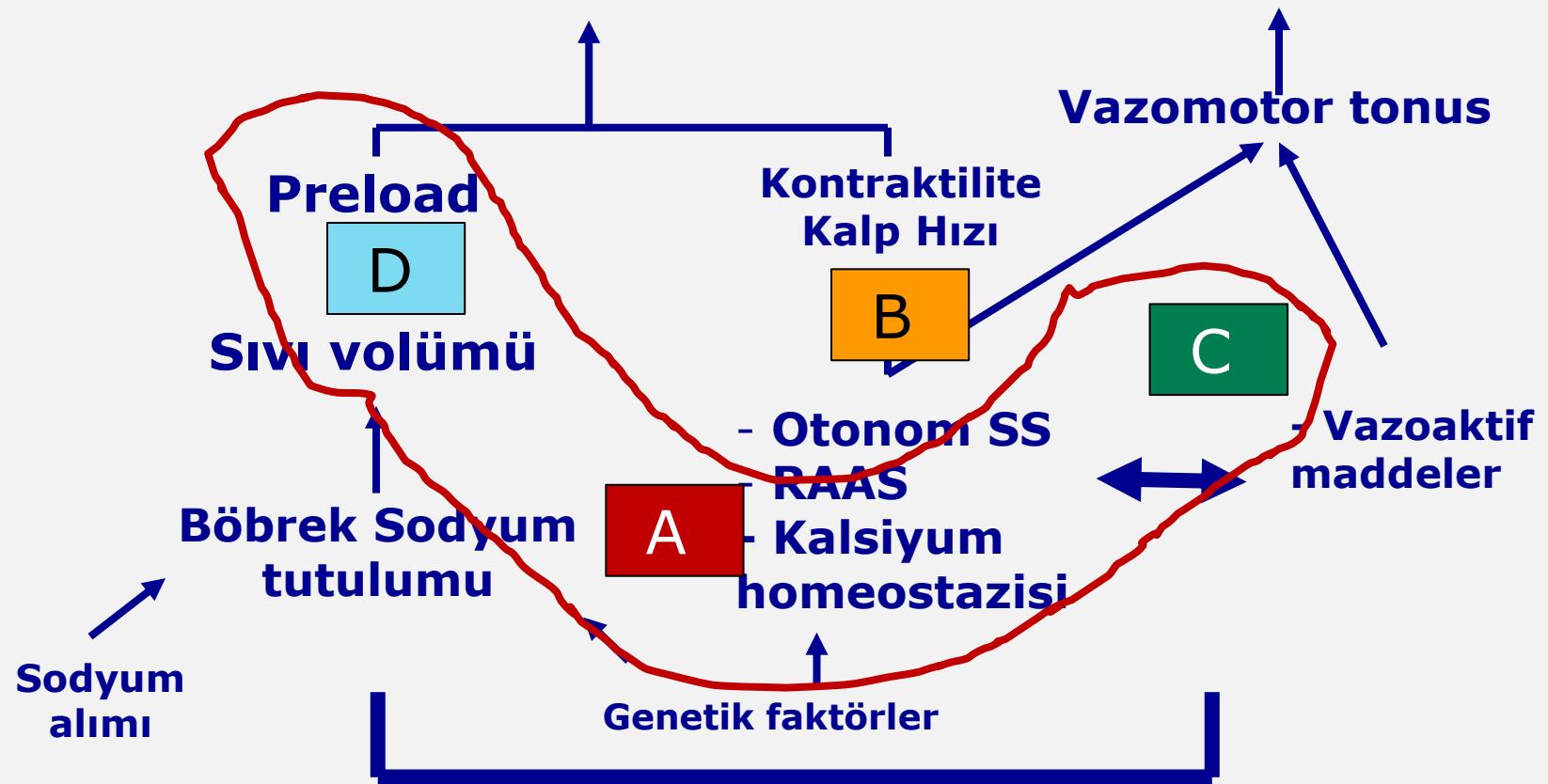
Müxtəlif dərmanlardan istifadə edən, lakin qan təzyiqi hələ də yüksək olan xəstələrdə tripliksama keçə bilərəmmi?

Trend ne gösterir?..

Yakın gelecekdə müalicə konsepsiyası:

Tam doz 1 derman evezine, aşağı doz 3 derman başlayaqlı!..

Qan Tazyiqi = Ürək çıxısı x Periferik arterial müqavimət

Trend ne gösterir?..

Yakın gelecekteki tedavi konsepti:

Tam doz 1-2 molekül yerine, düşük doz 3 molekül başla!..

Üçlü ile gelen bonuslar..

D

Ürək çatışmazlığından qoruyur
JAMA. 2002;288(23):2981-2997

C

Aterosklerozdan qoruyur
Hypertens Res 2006;29:457-66

A

Vasküler ve kardiyak remodelinge karşı
qoruyur
Diyabet gelişimine karşı qoruyur
Hypertens Res 2006;29:457-66

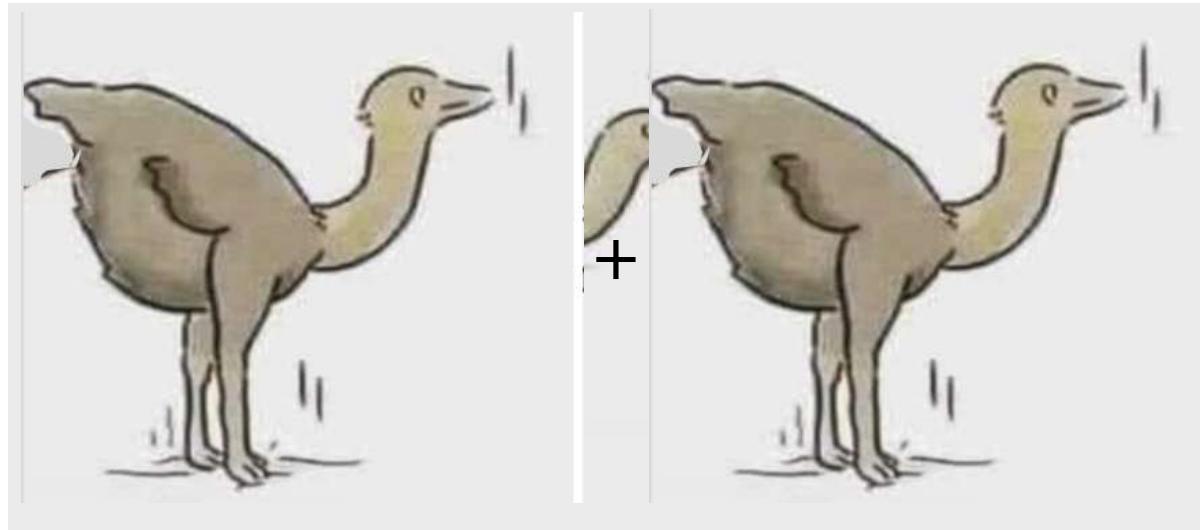
Devekuşu bütün dünyada devekuşu mu?

Camelbird

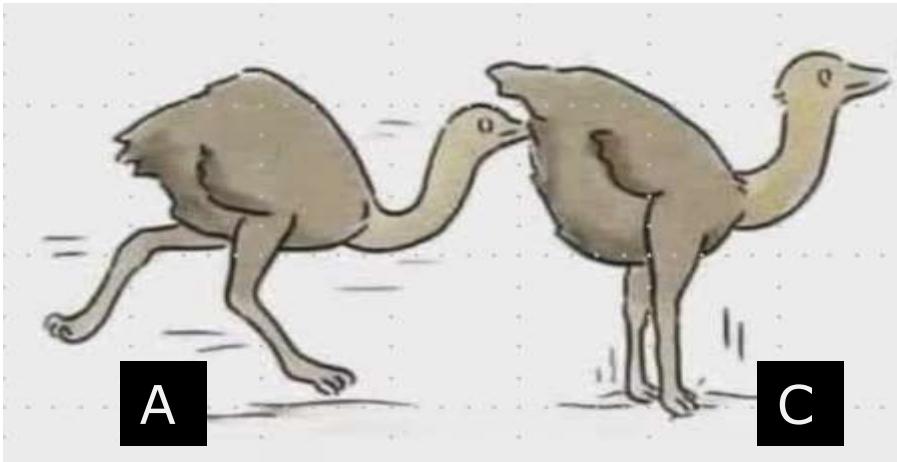
Deve/Kuş = Devekuşu adını biz uydurmuşuq

Devekuşu-deve ilişkisini nastıkleyen çok mühüm bir senet

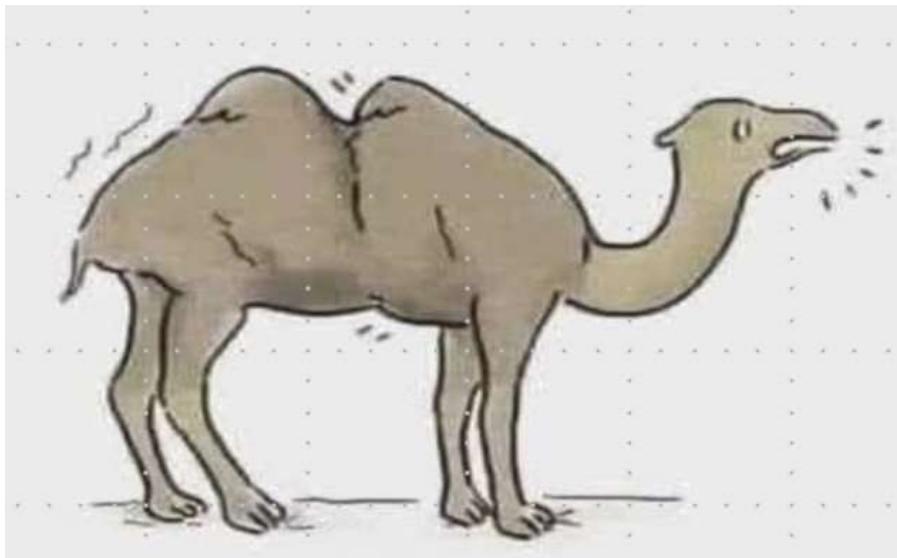
Devekuşu + Devekuşu = Deve

Hipertansiyon toplantısı sandıq, amma devekuşu çıktı!

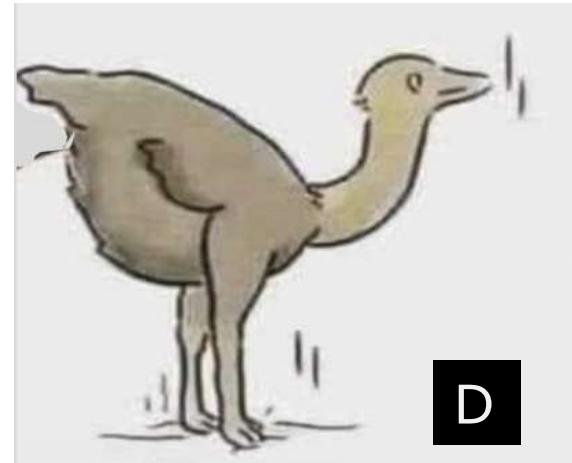
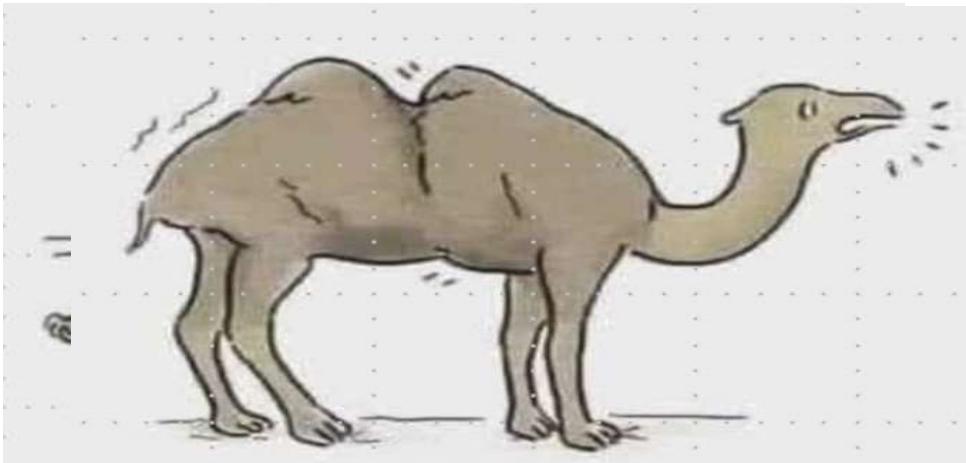

+ İkili başla, kifayet etmezse
üçlüye keç!..

İkili kombinasiyo (A+C)

Hipertansiyon toplantısı sandıq, amma devekuşu çıktı!

İkili kombinasivo (A+C)

-Bitdi-

Üçlü kombinasiyo (A+C+D)

